

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рж р 279/2016
28.12.2016. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Лидије Ђукић, председника већа, Божидара Вујичића и Бисерке Живановић, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Маја Војводић, адвокат из ..., ради заштите права на суђење у разумном року, одлучујући о жалби предлагача изјављеној против решења Апелационог суда у Крагујевцу Р4 р 495/15 од 18.11.2016. године, у седници одржаној 28.12.2016. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење Апелационог суда у Крагујевцу Р4 р 495/15 од 18.11.2016. године у ставу трећем изреке, тако што се предлагачу АА одређује накнада за повреду права на суђење у разумном року од 20.000,00 динара (поред одређених 20.000,00 динара), као и трошкови жалбеног поступка од 6.000,00 динара, који ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије опредељених за рад судова у року од три месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату.

У осталом делу жалба предлагача се **ОДБИЈА** и решење Апелационог суда у Крагујевцу Р4 р 495/15 од 18.11.2016. године, **ПОТВРЂУЈЕ**.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Р4 р 495/15 од 18.11.2016. године, ставом првим изреке утврђено је да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку пред Основним судом у Чачку у предмету П1 355/14. Ставом другим изреке предлагачу је одређена накнада за повреду права на суђење у разумном року од 20.000,00 динара, која ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије, опредељених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату. Ставом трећим изреке одбијен је захтев предлагача за накнаду преко одређеног износа од 20.000,00 динара до тражених 2.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом четвртим изреке наложено је Основном суду у Чачку да предузме све потребне мере како би се поступак у предмету П1 355/14 окончао у што краћем року. Ставом петим изреке обавезана је Република Србија да предлагачу на име трошкова поступка исплати 6.780,00 динара, који ће се исплатити из буџетских средстава Републике Србије, опредељених за рад судова, у року од три месеца од дана подношења захтева предлагача за исплату.

Против наведеног решења предлагач је изјавио жалбу, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, оспоравајући га у ставу трећем изреке.

Одлучујући о жалби на основу члана 86 став 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08 и 101/2013), применом члана 402. у вези са чланом 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14) и чланом 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд је нашао да је жалба предлагача делимично основана.

У поступку доношења ожалбеног решења није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које се у поступку по жалби пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач АА је са још два лица поднео тужбу Основном суду у Чачку 30.11.2009. године против туженог ББ – ..., ради исплате накнада из радног односа. Тужба је заведена под П1 434/09. Тужени је доставио одговор на тужбу 12.01.2010. године. Припремно рочиште заказано за 19.04.2010. године није одржано, а на рочишту одржаном 09.06.2010. године одређено је финансијско вештачење. Вештак је налаз доставио суду 29.07.2010. године. Рочиште заказано за 04.10.2010. године није одржано, због спречености судије, а затим су одржана рочишта 22.12.2010. године и 07.03.2011. године. Рочишта заказана за 11.05.2011. године и 05.09.2011. године нису одржана, а затим су одржана рочишта 02.11.2011. године, 20.12.2011. године, 27.02.2012. године, 30.04.2012. године, 04.06.2012. године, 03.09.2012. године, 16.10.2012. године, 03.12.2012. године, 23.01.2013. године, 19.03.2013. године, 13.05.2013. године, 24.06.2013. године и 09.09.2013. године. Наредно рочиште заказано за 28.10.2013. године није одржано, због недоласка сведока, док је на рочишту одржаном 02.12.2013. године саслушан сведок и на рочишту одржаном 27.01.2014. године главна расправа је закључена. Првостепена пресуда је достављена странакама 08.02. и 14.02.2014. године. Против пресуде тужени је изјавио жалбу 26.02.2014. године. Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2497/14 од 31.07.2014. године укинута је првостепена пресуда и предмет враћен на поновно суђење. У поновном поступку који се води под П1 355/14, била су заказана рочишта за 30.09.2014. године, 21.10.2014. године, 17.11.2014. године, 08.12.2014. године и 13.01.2015. године, али нису одржана због протеста адвоката. Затим су одржана рочишта 23.02.2015. године, 18.03.2015. године, 27.04.2015. године, 01.06.2015. године, рочиште заказано за 06.07.2015. године није одржано, а 08.09.2015. године је одржано, па рочиште заказано за 06.10.2015. године није одржано, а рочишта од 17.11.2015. године и 28.12.2015. године су одржана. Рочиште заказано за 17.02.2016. године није одржано, па је одржано рочиште 16.03.2016. године, а рочиште заказано за 27.04.2016. године није одржано, рочиште од 12.05.2016. године је одржано, а наредна рочишта заказана за 06.07.2016. године, 02.09.2016. године и 28.10.2016. године нису одржана, док је следеће рочиште заказано за 01.12.2016. године. Предлагач је захтев за заштиту права на суђење у разумном року поднео 04.12.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд у Крагујевцу је утврдио да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у предмету Основног суда у Чачку П1 355/14, због чега је наложио убрзање поступка и одредио новчану накнаду од 20.000,00 динара, налазећи да је адекватна околностима случаја, а одбио је захтев за новчану накнаду до тражених 2.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

Врховни касациони суд је нашао да предлагач основано оспорава закључак суда о висини новчане накнаде.

Одредбом члана 86 став 1. Закона о уређењу судова, прописано је да суд може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права, ако утврди да је захтев подносиоца основан. Из садржине наведене одредбе произлази да овај поступак има за циљ убрзање окончања поступка у коме је утврђено да је дошло до прекорачења разумног рока. У таквој ситуацији, примерена накнада не представља накнаду штете (материјалне или нематеријалне), већ уз изрицање мере за убрзање поступка, представља сатисфакцију за утврђену повреду права, а подносиоцу захтева се може ускратити исплата накнаде ако је његово понашање у целости или претежном делу проузроковало трајање поступка преко границе разумног рока. Висина примерене накнаде одређује се у зависности од околности сваког конкретног случаја, при чему се посебно цени значај предмета спора за подносиоца захтева и његово понашање у поступку у коме му је повређено ово право.

У конкретном случају поступак у радном спору за исплату накнада из радног односа, за који је законом прописана хитност у поступању суда (члан 438. Закона о парничном поступку) траје скоро седам година, што је чињеница сама за себе довољна за закључак да је дошло до повреде права на суђење у разумном року, како је правилно закључио Апелациони суд у Крагујевцу. У том периоду суд јесте предузимао многобројне процесне радње, међутим, изразита карактеристика поступања суда је да је било неделотворно. Наиме, парнични суд је заказао преко 30 рочишта, на којима није успео да спроведе финансијско вештачење и оконча поступак, што указује на неделотворно поступање, односно активност без резултата. Како парнични суд није испунио своју обавезу благовременог и делотворног поступања, то овај суд не прихвата закључак првостепеног суда о адекватности одређене накнаде.

Имајући у виду наведено, као и околност да је предмет парничног поступка значајан за предлагача, јер предлагач захтева исплату новчаног потраживања из радног односа, Врховни касациони суд налази да одговарајућу новчану сатисфакцију предлагачу представља накнада од укупно 40.000,00 динара, тако да је овим решењем предлагачу одређено још 20.000,00 динара, поред 20.000,00 динара које је одредио Апелациони суд у Крагујевцу. С обзиром да нема околности које би оправдале досуђивање накнаде у већем износу, одбијена је жалба предлагача у осталом делу, којим је првостепени суд одбио захтев предлагача за накнаду до тражених 2.000,00 евра у динарској противвредности.

Осим наведеног, Врховни касациони суд је у смислу члана 154. став 1. у вези са чланом 165. став 2. ЗПП, досудио предлагачу трошкове жалбеног поступка од 6.000,00 динара, што представља 50% од износа прописаног за састав жалбе у смислу тарифног броја 16. (правни лекови) Тарифе, с обзиром на делимичан успех предлагача у жалбеном поступку.

На основу изнетог, применом члана 401. тачка 2. и 3. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Лидија Ђукић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**